

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészére . . . . . 2 frt.
Félévre . . . . . 1 "

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelek).

Kamer Mayer Károly.

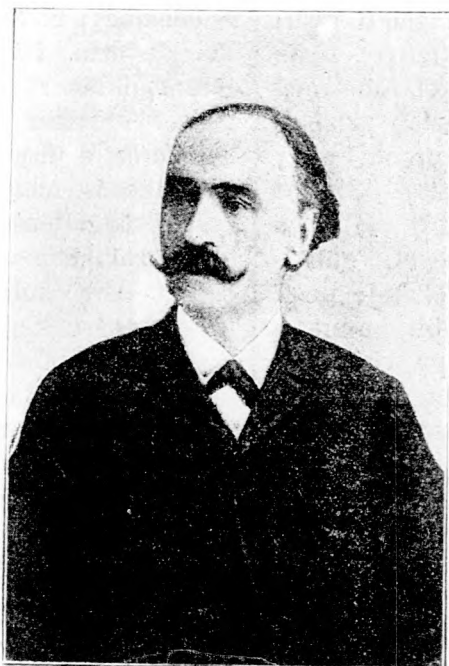
Negyven esztendei közhivatali működés után a mult héten vonult nyugalomba Kamer Mayer Károly, Budapest székes főváros ösz polgármestere.

Negyven esztendő: egy emberöltő, nagyon nagy idő, kivált ha szakadatlan munkásságban, a közjóra irányuló tevékenységben tölti el az ember. Kamer Mayer Károly pedig így töltötte el ezt az időt. A komoly munkálkodás embere volt mindvégig. Az ő nevéhez fűződik az ország szívének, Budapestnek két évtized alatt való rohamos föllendülése, kereskedelmének, iparának fejlődése, egészségügyi állapotok, vízvezeték, csatornázás és köztisztaság rendezése. A legjobbat nyújtotta, a mit csak birt s munkás élete nem is volt nyomtalan a fővárosra nézve, mely az ő polgármesteri működése alatt emelkedett világvárossá. Mint a város első polgára, a beléje helyezett bizalomnak teljesen megfelelt s a polgárság megelégedésére lelkiismeretesen végezte fontos teendőit.

Mint régi pesti család sarjadéka, 1829-ben született Pesten s tanulmányait részben itt, részben Egerben végezte; egyetemi tanulmányait a szabadságharcz szakította félbe, ő is beállott honvédnek s hősiességéért Klapka tábornok főhadnagygyá léptette elő. A szabadságharcz után Budá város szolgálatába állott; jellemző, hogy a hivatali állások legalacsonyabbján kezdte s mint napidijas állott szolgálatba és emelkedett fokozatosan. Főlebbvalói mint lelkiismeretes, a rábizottakat pontosan teljesítő mun-

kást szerették, becsülték s így nem lehet csodálni, hogy rövid idő alatt fokozatosan emelkedett hivatali állásában; csakhamar főjegyző, majd tanácsnokká, míg végül a város fejévé, a polgármesteri székbe ültette őt a székes főváros polgárságának bizodalma és szeretete.

Negyvenéves hivatalos működése alatt nem érte Kamer Mayerert gáncsoló szó soha; intézkedései mindig a polgárság helyeslésével találkoztak. Nyugalomba vonulása nagy veszteséget jelent a főváros közigazgatására s nagyon nehéz lesz megválasztani azt a fiatalabb erőt, mely oly odaadással, annyi ügybuzgósággal, munkabírással, kedvvel végezze fontos teendőit, mint azt Kamer Mayer Károly egy emberöltőn át végezte. Nagyobb elismeréssel, szebb jutalommal a polgárság nyugalomba vonuló polgármesterét nem is illethette volna, mint azzal, hogy őt a legutóbbi közgyűlésén a székes főváros díszpolgárává választotta meg. Örömmel tekinthetünk vissza az ő érdemes életpályájára: nem azért, mintha működését nagyszabásu alkotások tennék örök emlékezetűvé. Az ő sorsa a csendes feledés lesz, mint ezer meg ezer másé, a kik kötelességüknek becsületesen eleget szolgáltattak. De példája buzditást nyújt azoknak, kiknek a sors két munkabíró karon kívül nem adott egyebet: hogy bármilyen szerény napszámosa is legyen valaki az életnek, bármely alacsonyán is kezdje a pályafutását, a szorgalmas, kitartó munka útján minden téren szép eredményeket érhet el, mert a valódi sikereknek munkálkodás az egyedüli kuforrása.

Kamer Mayer Károly.

Agráriusok a parlamentben.

A lefolyt választási mozgalmak alatt tele voltunk az agrarizmus emlegetésével. Agráriusoknak vallották magukat olyanok is, a kiknek még soha egy pillanatra sem volt eszükben a magyar mezőgazdák sorsával törődni. Hanem hát az agráriusok programjának emlegetése jó váltópénz volt, itt-ott mandátumot is lehetett rajta venni, mert a józan magyar nép belátta, hogy ma az nálunk a földolog, hogy mindenek előtt a mezőgazdaság meg a kisipar életfeltételeit igyekezzünk megadni, illetve olyan politikát folytassunk, a mely ezeket biztosítja, mint ezt az agráriusok kívánják. Tehát ezt ígérte mindenki. De jól tudjuk, hogy az ígért olcsó pénz, papirospénz; az most a kérdés, mennyit vált be majd azokból az új parlament csengő aranyokban. Ha végig tekintünk az egyes politikai pártok fölött, nem nézünk minden remény nélkül a jövő elé.

A szabadelvű kormánypárttól a tapasztaltak után édes keveset várunk. Mióta ez a párt uralodik, azóta gyönyörű mérlegeket tudnak kiállítani az államháztartásról, de az adó alatt görnyedző gazda létérdekeit sarokba szoritják a nagytöke érdekei, a kisipart elnyomja a dédelgetett gyári ipar s mindnyájunkat elnyeléssel fenyeget az osztrák kapzsiság, melynek bennünket soha még olyan szolgálékütséggel ki nem akartak szolgáltatni mint ma. Hisz immár bebizonyult, hogy az osztráknak csakugyan megígérték a 35%-os kvótát, csak hogy most már az osztrák, látva a kormány szolgálatkész nagy többségét, ennyivel sem elégszik meg. 43% kellene neki, azaz 10 év alatt 150 millióval több, mint a mennyit eddig adtunk. Ha tehát így visszafelé halad a szabadelvű párt ebben az elsőrendű kérdésben, mit várhatnánk tőle másokban?

Az ellenzékek közül a nemzeti párt nagytehetségű tagjai sorában látjuk a legtöbbet azok közül, a kik a „Magyar Gazdaszövetség“ programját elfogadták, élükön Gróf Károlyi Sándorral, az agráriusok vezérével. Ettől a párttól a legjobbat remélhetjük.

A Kossuth-párt már a programbeszédekben sem fektetett kellő súlyt a mezőgazdasági érdekekre. Egyébként ma még azt sem tudjuk róla, vajjon kormánypárt-e vagy függetlenségi? Álláspontjával majd csak a parlamenti küzdelmek folyamán jöhetünk tisztába.

Az Ugron-párt a leghevesebb, ugyszólván egyedüli ellenzéke a kormánynak. Hiszszük róla, hogy éles bírálatát mint eddig, úgy ezután is a kormányzat közigazdasági ténykedéseire is ki fogja terjeszteni.

A néppárt elfogadta ugyan az agráriusok programját s ha csakugyan a magyar nép javát akarja, akkor nyomról-nyomra azon kell haladnia.

De ma még nem tudjuk róla, hogy mit akar. Azt az óhaját előre sem helyeseljük, hogy Ausztriával még nagyobb közösséget akar, mint a szabadelvű párt. Alig hiszszük, hogy a nép is kívánná ezt a drága barátságot.

Mint ezekből látszik, az agráriusoknak minden pártban akad remélhetőleg hívük, anélkül, hogy nekik maguknak politikai pártjuk lenne. Igazság szerint minden magyar államférfinak első sorban is agráriusnak kellene lenni, mert ebben az országban 11 millió ember földművelésből él s ha ennek a 11 millió földművelőnek meg a reájuk támaszkodó kisiparosoknak rosszul megy a dolguk, akkor ugyan hiába csinálják a magas politikát. Éppen ezért részünkről minden képviselőnek elismeréssel fogjuk méltányolni az agrárprogram megvalósítására irányuló törekvését, habár politikai elvét nem is fogadnánk el.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Uj báró. Ő felsége a király *Dániel* Ernő kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a bárói méltóságot adományozta. *Dániel* erre a kitüntetésre az ezredéves kiállítás rendezése körül, mint annak elnöke szerzett érdemeket.

Harcz a függetlenségi pártban. Az a sajnálatos torzalkodás, mely az egy célért egy eszméért lelkesülő függetlenségi táborat megbontotta, most végleges szakításra vezetett. Ugy a Kossuth- mint az Ugron-párt külön-külön értekezletet tartott. A Kossuth-párt képviselői bizalmat szavaztak meg vezérüknek, *Kossuth* Ferencznek azon megtámasztásokkal szemben, a melyek őt a választások alkalmával tanusított magatartása miatt érték. A párt-értekezlet bizalmi nyilatkozatával az ügy természetesen nincs még befejezve, ezt majd a parlamentbe fogják folytatni s innen talán hozzánk is több világosság jut. Az Ugron-párt képviselői számra nézve rendkívül megeszappanva, de azért a jövőbe vetett bizalommal, lelkesült hangulatban tartották meg első pártértekezletüket. *Ugron* Gábor hosszabb beszédben fejtegette, hogy a párt fenmaradjon-e vagy feloszoljon. A párt 72 kerületben állított jelöltet a siker reményében, de ezek legnagyobb része elesett abban a harcban, melyet *egyfelől a kormány, másfelől a Kossuth-párt* vívott ellenük. A Kossuth-párt úgy tett velünk, mint azok a játékosok, kik az asztal alatt titkos jeleket váltanak egymással. Szinleg velünk tartott, de azért titokban a kormánnyal kaczerkodott. Indítványozza egy nagy pártgyűlés egybehívását, a mit lelkes éljenzéssel elfogadtak. Elhatározta ezután a pártértekezlet, hogy lankadatlan buzgalommal fogja a politikai küzdelmet ezután is folytatni. Vezéréül *Ugron* Gábort tekinti a jövőben is,

deczára annak, hogy ez mandátumot nem kapott. Ugron pedig idejét és erejét arra fogja fordítani, hogy a pártot szervezze. Evégből majd bejárja az egész országot s kitartásra fogja buzdítani a párt híveit. — Mint a két pártértekezlet lefolyásából látszik, a két párt között a legelkeseredettebb hangulat áll fenn és ezek után ma még kevesebb reményünk van arra mint valamikor volt, hogy kibékülve, egyesült erővel lépjenek a küzdőterre.

Ugron-Kossuth párbaj. A mint már megirtuk, Ugron Gábor a szentesi választás alkalmából Kossuth Ferenczet megsértette. Ennek következménye párbaj volt a két pártvezér között, a mely e hó 7-én folyt le Budapesten. Egy szál kardra álltak ki. Mindketten bátorságot s hidegvért tanusítottak a heves összeesapásnál, mely azzal végződött, hogy Kossuth Ferencz egy 6 centiméter hosszú sebet kapott a jobb karjára. Erre a párbajt beszüntették, mert a seb jelentéktelen volt ugyan, de az erős vérzés gátolta Kossuthot a további viaskodásban. Párbaj után a két ellenfél kezét fogott. Persze ez a kézszorítás nem azt jelentette, hogy ezzel a két ellenfél mint pártvezér békült volna ki egymással, mert a párbaj után következett pártértekezletekből tapasztaltuk, hogy a gyűlölség a két párt között nagyobb mint valaha volt.

Szentesi ügyek. A szentesi választás még egy másik lovagias ügyet is eredményezett, *Sima Ferencz* és *Hentaller Lajos* között. Ugyanis egy ellenzéki lap, melynek *Hentaller Lajos* a szerkesztője, a következő, nem ujsághoz méltó szavakkal ír *Sima Ferencz*ről, a függetlenségi párt egyik régi hívéréről:

„Szentesen az elbutított, félrevezetett és becsapott polgárság, az ugynevezett „tarhonyapárt“ megválasztotta *Sima Ferencz*et, ezt a gályarab-erkölcsű fiézkót, a ki már évtizedek óta meg van érve *Illavára*. Szentesen a polgárság váltó-zsiróban van érte közel 100.000 forintig, azért a ráeső szavazatokkal az illető gyászmagyarság csak a pénze után ment. *Sima* beszédjére csak az mondható, hogy vagy kényszerzubbonyt, vagy fegyenczköntöst huznak rá. Az utóbbi már várja a frátert.“

Erre *Sima* válaszában azt mondja, hogy „e közlemény elolvasása után érzem csak legjobban, hogy jogosan jártam el, a mikor Szentesen mondott beszédemben aggályomat fejeztem ki a fölött, hogy a nálunk szereplő *Kossuth Ferencz* vajjon a nagy *Kossuth Lajos*nak a fia-e? Mert a kinek neve alatt ilyen piszkolódás láthat napvilágot, az minden lehet a világon, csak a magyar sajtó megteremtője, *Kossuth Lajos*sal nem állhat erkölcsi rokonságban. Különben az egész közleményre, mely esetekre való hivatkozások nélkül beestelenségek tömege, az az egyszerű megjegyzésem, hogy én munkám, szorgalmam, becsületek utján szereztem meg a szentesi mandátumot és semmiféle *Tarnóczyak* számára bennem nem volt soha eladó egy porcika sem. Ezt tessék a *Kossuth*nak tudomásul venni.“ Az említett

ellenzéki lap közleményére *Szentes* város függetlenségi polgárai egy nyilatkozatot tettek közzé, melyben megbotrányozásukat fejezik ki azon durva s tisztességtelen modor fölött, melyet a *Hentaller Lajos* szerkesztésében megjelenő ujság használ s bebizonyítják, hogy vádjai egytől-egyig szemem szedett hazugságok voltak. A felháborodott polgárok ezzel fejezik be nyilatkozatukat:

„Ezekben immár leszámoltunk a szóban forgó lappal és *Kossuth Ferencz*zel. Az a szent kegyelet, mely dicsőült atyja emléke iránt minden magyar keblében él, érintetlenül marad sziveinkben mind örökkön örökké, de *Kossuth Ferencz* reánk nézve nem létezik többé, meghalt a föltámadás reménye nélkül.“

Ez a hirlapi esete-paté ismét lovagias ügyekkel végződött. Igazán szomorú, hogy ilyen esetek fordulnak elő a magyar politikai életben s még sajnosabb, hogy ezek az esetek mind egy nagy név örökösének személyéhez fűződnek. Tüzzel-vassal nem lehetett volna mindeddig kiirtani a magyar ember szivéből a *Kossuth*-politika iránt való odaadó ragaszkodást s most a nagy öreg fia néhány félrelépésével megtette ezt. Az ő személyével egy eszme is sülyedni és bukni fog, a mely eddig mindennél szentebb volt előttünk. Immár most is megrendült bizalommal s kinos bizonytalansággal figyelik meg a *Kossuth*-párt mozgolódását, mely eddig tisztán állott az ország előtt.

A jászberényi mandátum. Az idei képviselőválasztások alkalmából a leghevesebb küzdelem tudvalevőleg *Jászberényben* folyt le, a hol gróf *Apponyi Albert*tel, a nemzeti párt vezérével szemben *Erdély Sándor* igazságügyi miniszter vette fel a harezot. Az eredmény az volt, hogy *Apponyi* 88 szótöbbséggel győzött. A jászberényi szabadelvű választók azonban nincsenek belenyugodva ebbe az eredménybe. Azt állítják, hogy *Apponyi* törvénytelenül győzött, mert több mint 100 elhalt vagy távollévő választó szavazatát fogadták el az *Apponyi* javára. Kérvénynyel akarják tehát megtámadni a jászberényi mandátumot. Maga a nemzeti párt is kívánja, hogy vizsgálják meg, vajjon történt-e szabálytalanság a jászberényi választásnál, mert *Apponyi* nem tartana meg, de nem is fogadott volna el olyan mandátumot, melyhez a visszaélések gyanuja férhetne.

A kormánypárt *Kossuth Ferencz*ről. A kormánypárti *Pesti Hurlap* írja a következőket: *Kossuth Ferencz* tapolezai választókerületével alig törődött; még csak be sem járta kerülete községeit s úgy viselkedett mintha rajta kívül kit sem választhatna meg a kerület országgyűlési képviselőnek. A mitsem törődés aztán lesújtó következményeket okozott: *Kossuth Ferencz* fentartván képviselőjelöltségét a kerületben, más nem vállalkozott a függetlenségi pártból e választókerület országgyűlési képviselőjelöltségének idejekorán történő elfogadására, bármily buzgólkodva kérték föl arra a választókerület választói. Mult hónap 28-án azután a néppárt országgyűlési képviselőjelöltje nagy abszolútöbbséggel győzött *K. F.* visszalépése folytán a függetlenségi pártnak a legutolsó napon fölléptetett országgyűlési képviselőjelöltje s a szabadelvű párti képviselőjelölt ellenében. *Kossuth Ferencz* még arra sem méltatta e hü választókerületet, a mely neki megnyitotta a képviselőház ajtaját, hogy ott beszámolóbeszédet

tartson. Amint tehát ebből látszik, Kossuth Ferencz közönyös magatartásával Tapolezán is a biztos győzelmet adta ki kezéből.

Mibe került Bánffy többsége. Hibetetlenek látszik, a mit némely fővárosi lap szellőztet. Azt állítják ugyanis, hogy a kormánypárti 279 képviselőnek megválasztatása kerek 6 millió forintba került, s ennyire rug az összeg, melyet a párt központja a kerületekbe szétküldött alkotmányos költségre. Ennek az óriási összegnek egy ötödrészét Bánffy miniszterelnök összeharásolta azoktól a hazafiaktól, kiket nemességre, bárói, grófi rangra és főrendiházi tagságra emeltetett, a többi 5 millió forintról meg egyes lapok azt állítják, hogy az osztrák pénz volna. Bármilyen forrásból kerültek is elő azok a korteszélra fordított milliók, annyi bizonyos, hogy az általuk megvásárolt többség nem díszére, hanem szegényére válik a nemzetnek.

Heti krónika.

Agrárvíta az osztrák képviselőházban. Az osztrák parlament agrárius tagjai szorgalmasan dolgoznak és ennek eredménye az osztrák törvényhozáson meg is látszik. Igen jelentőségteljes Ledebur földművelésügyi miniszternek legközelebb tartott beszédje, melyben mindenekelőtt kijelenti, hogy a talajjavításokra szánt évi állami költséget egy millió forintra szándékozik felemelni, ugyancsak emelni szándékozik a pénzügyminiszter hozzájárulásával a szőlők felújítására adandó kamatmentes kölcsönök összegét. A határidőüzlet megszüntetésének a legnagyobb figyelmet szándékozik szentelni. A ezukorgyárak karteljeinek megszüntetésére tehetsége szerint közreműködni hajlandó. Az osztrákok tehát úgy a határidőüzlet mint a kartelek kérdésében jókora lépést tettek előre, a midőn a kormány bátran ki meri mondani, hogy e kérdésekben a gazdák álláspontján van s ezzel reményt nyújt ez égető kérdések mielőbbi kedvező megoldására. Nálunk ezek a kérdések még mindig bölesőben szunnyadnak, pedig a mi letérdekeinket mélyebben érintik, mint a szomszédéit.

Bismarck leleplezése. Bismarcknak az a nagy fel-tűnést keltett leleplezése, hogy Németország Oroszországgal 1890-ig titkos fegyverszövetségben volt, még mindig élénk megbeszélés tárgya. A haragos Bismarcknak ez a leleplezése a német császár személye ellen irányult. Ujabban azt is beszélnek, hogy az 1890-ben felbontott orosz-német szerződést röviddel ezelőtt ismét megújították volna. E szerint az orosz császár ígéretet tett volna, hogy a Francziország részéről esetleg megindítandó háborút nem támogatná. Ez a kéz alatt való paktálás rossz vért szült az önző, kétszínű német politika iránt. Valószínű, hogy most a német tartománygyűlés a szövetségesek megnyugtatóra kifejezést fog adni annak, hogy híven ragaszkodik hozzájuk.

Olaszország és Menelik király között a háború ismét kitörő telben van, mert az olaszok vereségük daczára még mindig nem hajlandók elfogadni azokat a feltételeket, melyeket Menelik király diktálna nekik.

MI UJSÁG?

Kérelem. Azon tisztelt olvasóinkat; kiknek előfizetése október 31-én lejárt, kérjük, szíveskedjenek előfizetésüket még e hét folyamán megújítani, nehogy a lap küldését beszüntetni legyünk kénytelenek. A legközelebbi számot csak azoknak küldjük meg, a kik idejekorán megújítják az előfizetést.

Fejedelmi vendégek a fővárosban. Az uralkodó család rokoni kötelékéhez tartozó fejedelmi vendégek időztek e hét elején három napig Budapesten, akik az Orleansi hercegi pár esküvőjéről utaztak le Bécsből. A fejedelmi vendégek: Amália portugali királyné, a párizsi grófné, aki Izabella orleansi hercegnő néven szerepelt a Hungária-fogadó vendégkönyvében, s vele voltak leányai: Lujza, Izabella Francziska hercegnők és a kis Montpenzier herceg. — Amália, a szépséges királyasszony, amerre csak Budapesten megfordult, mindenütt tiszteletteljes és rokonszenves fogadtatásra talált; vasárnap megnézte a főváros érdekesebb látnivalóit, az egyetemi templomban misét hallgatott, azután elment a nemzeti muzeumba s ott mindent figyelmesen megnézte; onnan a kiállításba hajtatott, s bár a pavillonok belseje már jórészt fel van forgatva, mégis több helyre bement s nagy érdeklődéssel szemlélgette az egyes tárgyakat. Délután megnézte a népszínházban az „Ezer év” című nagy látványosságot, Evva igazgatóval megmagyaroztatta magának a szindarab tartalmát. Ebédje is legnagyobb részét magyar ételekből állott. Közbe Berkes Béla bandája játszott magyar nótákat. A magyar zenét a felséges asszony nagyon megszerette s kivált a régi szép nóták közül különösen a „Repülj fecském” a „Cse-rebogár” és a „Kitették a holttestet az udvarra” tetszetek a felséges asszonynak. Annyira megkedvelte a magyar zenét, hogy hétfőn Munczy cigányprimást rendelte a fogadóba, aki az ebédnél szebbnél-szebb magyar nótákat játszott s a királynő a „Repülj fecském” kezdetű dalt kétszer is megújította. A portugali királynő hétfőn este utazott vissza Lisszabonba.

A párizsi grófnő és leányai szintén jól találták magukat Budapesten, megnézték a főváros nevezetességeit, sőt csónakon átmentek a Margit-szigetre is. Vasárnap átrándultak Alesuthra az új házások látogatására. A párizsi grófnő elutazása előtt meleg szavakban fejezte ki esodálkozását a főváros haladása fölött.

Templomavatás. Az alvinczi református templomot, mely még a tizenharmadik századnak egyik szép gótikus emléke, a millennium alkalmából Benedek Károly lelkész odaadó fáradozása révén restaurálták s november 8-án avatták föl. A felavató ünnepély szertartásos pompával és rendkívül élénk érdeklődés mellett folyt le.

Ezredéves ünnep egy sóbányában. Az akna-szlatinai magyar királyi főbánya hivatal „Ferencz“ nevű bányájában, Magyarország ezredéves fennállása alkalmából létesített emléktáblát november 8-án leplezték le a bánya 2000 méter mélységű aknájában, hol a felállított oltár előtt *Schubert* Géza róm. kath. plébános misét mondott. A misén a bányászzenekar működött közre. A szent mise végeztével az ünneplő közönség zeneszó kíséretében az emléktábla elé vonult, a hol *Doros János* gör. kath. lelkész hazafias alkalmi beszéde kíséretében leplezték le az emléktáblát.

Munkácsy Mihály beteg. Szomorú hírt veszünk világhírré szert tett nagy festőművészükről, Munkácsy Mihályról, a ki luxemburgi birtokán súlyos betegen fekszik. Régi idegbaja annyira elővette, hogy orvosai minden további munkától eliltották s nem remélik, hogy többé az esetet kezébe vehesse, melylyel dicsőséget, hírnevet szerzett ugyanak, mint nemzetének. Adja Isten, hogy az orvosok e véleménye ne teljesedjék s legközelebb már nagy művészünk felgyógyulásáról adhassunk hírt.

Merénylet egy pap ellen. A nagykomlói pópára a múlt vasárnap este, amint családjával vacsorázott, belöttek az ablakon. A golyó szerencsére csak az ujját találta a papnak. A gyanu a pap öcsésére Ballán Traillára irányul, aki örökség miatt perpatvarkodik bátyjával.

Tizennégyéves gyilkos. Kurtakeszi községében borzalmas tettet követett el egy 14 éves pesztonka. *Majnik János* földbirtokos 5 hónapos kis gyermeke mellé fogadta föl, de a leánynak sehogyse volt inyére a hely, mindenáron szabadulni akart onnan s minthogy már egyszer ott is hagyta a helyét, de az anyja nyomban visszavitte, vad boszúra gerjedt s a kis csecsemőbe addig gyömöszölte a kenyeret, míg az ártatlan meg nem fuladt. A gyermekgyilkos leányt elfogták.

Uj zsidó hitfelekezet. „Szabad Izrael“ név alatt egy új zsidó hitfelekezet van alakulóban a fővárosban, melynek szervezeti szabályzatát már be is terjesztették a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Ennek a felekezetnek célja a templomban magyar imákat, énekeket meghonosítani, a zsidók vallásos szokásait egyszerűsíteni, a babonás vonatkozásokat az étkezésben, az életmódban kiküszöbölni. Ezenkívül a külön zsidó házassági törvények eltörlésével egy a nők családi állását, mint a zsidók felfogását a keresztény és zsidó vegyes házasságra vonatkozólag megjavítani. A vegyes pároknak megadja az új hitfelekezet az esketési szertartást egész ünnepélyességében, mert szerinte minden állítólagos akadály a vegyes párok megesketezése ellen nem egyéb, mint mese, szemfényvesztés. Az új hitfelekezet előljáróságának irodája Király-utca 110 sz. alatt van.

Megrabolt éjjeli őr. Spiák Konstantin 30 éves fővárosi éjjeli őr vasárnap éjjel ismeretlen emberek kirabolták. Betörték a fabódé ajtaját, amelyben aludt, azután egy nagy pokróczot terítették reá és azzal a földhöz szorították. Eképpen lehetetlenné tevén, a szalmazsákját kikutatták s onnan 14 fo-

rintját, azonkívül a falon függő összes ruháit elvittek. Ő a pokrócz alul kiszabadulván, üldözőbe vette a rablókat s jó darabig kergette is az amerikai-uton, de nem tudta utólélni. Most a budapesti rendőrség nyomozza őket.

Takáts Zoltán megőrült. Annak idején hírt adtunk arról, hogy a „Vasuti Leszámitoló és pénzváltóbank“-ot 50 ezer forint erejéig megkárosító Berecz testvérek büntársát dr. Takáts Zoltán ügyvédet 3 és félévi börtönre ítélte a törvényszék.* A különben tehetséges fiatal ügyvédrel a bűnügyi tárgyalások alkalmával az orvosi szakértők megállapították, hogy szereplési viselkedésében szenved, mely elmebeli kóros állapot, betegség szüleménye. Az idő igazat adott az orvosoknak: most vesszük a hírt, hogy a szegedi Csillagbörtönben a rárótt büntetést kitöltő Takáts Zoltán dr. megőrült s a napokban fel fogják szállítani a Lipót-mezei örültek házába.

A választások halottja. A lezajlott, tanulságokban gazdag képviselőválasztásnak szerte az országban meg vannak a maga áldozatai, megsebesültek, több helyt halottak. Ma, midőn mindenki egyaránt futkos érdekei után, egy közönséges ember halálhíre ugyancsak csekély feltűnést okoz és *Domán Ferencz* szatmárnémeti függetlenségi és 48-as párti választó polgár halála mégis megállítja a gondolkozókat egy perczre. Pártok tusája, politikai torzalkodások s huza-vonak daczára részvétellel és megdöbbenéssel olvassuk a következő gyászjelentést, melyet a szatmárnémeti függetlenségi és 48-as párt adott ki s mely a következőleg hangzik:

A szatmárnémeti függetlenségi és 48-as polgárok mely megdöbbenéssel tudják hűséges elvtársuknak, a képviselő választás alkalmával ártatlanul leszárt

Domán Ferencz

választó polgárnak

1896. évi november hó 1-én történt gyászos elhunytát.

Temetése folyó hó 3-án délután 2 órakor lesz a honvéd-uteza 45. sz. háztól.

Ártatlanul kiontott vére legyen termékenyítő hazánk függetlenségének talajára!

Hét millió forint örökségül. Ezt a mesés összeget egy derecskei nagyon szegény familia: Kám Márton vasuti kalauz, és ennek huga Weber Jánosné, egy kerégyártó özvegye, örökölték a napokban egy Romániában elhalt dúsgazdag rokonuktól. A dáriusjelölt derecskei familia már lépéseket is tett az örökség fölvétele iránt; mondani se kell tán, hogy Kám Márton nem kalauzolja többet a vonatokat.

Hogy fizetnek Zomborban? Zomborban is, mint egyebütt a világon, sokféleképpen fizetnek az emberek; ki készpénzzel, ki váltóval, ki meg sehogy. Ezen módozatokon felül emelkedett azonban *Bipező* ottani kántor és a kormánypárt kortese egy személyben. A kántor urat *Schlezinger* lisztkereskedő felszólította, hogy adósságát fizesse meg. A kántor ur ezért felfortyant s hitelezőjét a nyílt utcán úgy agyba-főbe verte, hogy *Schlezinger* ur — aki egyebként nem szokta hagyni magát — félig élettelenül terült el a kövezeten. Sajátságos, hogy éppen abból a lisztből készítették turós haluskát a kormánypárti választók részére, amit a földhöz vert *Schlezinger* hitelezett a zombori kántornak.

Szerelmi dráma az állomáson. Szabadkáról az ott szolgáló Szalai Anna mélykúti illetőségű leány a napokban az anyjával haza akart utazni s már jegyét meg is váltotta, midőn váratlanul ott termett a leány szeretője, Fülöp János kocsis és elutazni akaró kedvesét erővel vissza akarta tartani. Először szépen kérte, hogy maradjon nála, ne utazzon el, mert nélküle nem tud élni. De a leány, anyja biztatására hajhatatlan maradt és elutasította a dühöngő szerelmes kérését. Erre Fülöp a leányra vetette magát és bieskájával sok száz utas láttára a pénztár előtt leszurta. A szerencsétlen leány jajgató anyja karjaiba esett, hol pár perecz mulva kiszenvedett. A gyilkost a rendőrök vasra verve bekisérték.

Agyonlőtt orvvadász. A radnai kinstári erdőségben Popa Juon, Szücs Konstantin és Bundó Juon dumbroviezai orvvadászok egy tisztás szélén a fölvert vadat lesték. Popa volt a hajtó. Sokáig álltak a vadászok mozdulatlanul, míg végre a közelben megzörrent egy bokor. Bundó rögtön vállához emelte a puskát és lőtt. Rögtön utána jajkiáltás hallatszott s a bokor mögül Popa lépett ki, de alig tett egy lépést, összerogyott. A szerencsétlent az aradi kórházba szállították, hol másnapra meghalt. Az orvvadászok ellen megindították a vizsgálatot.

Innen-onnan. Bö istenáldás. Trencsénmegyei Podluzsányban van egy Zelenák nevű szegény kerékgyártó, kinek neje, szül. Paulovics Éva aszszony rendkívüli termékenységnek „örvend”. Miután már eddig is négy leánykával és egy fiúval ajándékozta meg férjét, e hó 5-ikére viradó éjjel hármas fiúikreknak adott életet. Mind a nyolcz gyermek ép és egészséges. — **Tűzrész.** Dudar veszprémmegyei faluban a múlt héten pénteken nagy tűz pusztított. Nagy szél járt s a tűz huszonöt házat és sok melléképületet hamvasztott el. Nagymennyiségű takarmány is elpusztult. — **Kirabolt templom.** A miskolci Mindszenti templomba az éjjel rablók törtek be, s elvittek egy esomó értékes miseruhát és több drága kelyhet. A templomrablók valószínűleg azok, a kik nemrégiben a görömbölyi templomot rabolták ki. A rendőrség egyet már el is fogott közülük. A jó madarat Pohanesik Mihálynak hívják. — **Tél a hegyeken.** Marmaros-Szigeten esütörtökön reggelre vastag hóréteg borította az utczákat. Erdélyben Brassó környékén szintén havaz pár nap óta. — **Pör egy szoknya miatt.** Halasi Istvánné volt egy eladó szoknya és egy barátnője, akit Grécsi Juliannának hívtak. Julis azt mondta, van egy ismerőse, aki adna a szoknyáért 1 frt 50 krt. Halasiné bizott benne, de csalódott, mert nem kapta vissza sem a szoknyát, sem a pénzét. Üzent neki, hogy számoljon el vele, különben bezáratja. Julis azonban elköltötte a szoknya árát, a miért a bíróság tízennégy napi fogházra ítélte.

A gazdaközönség hasznosan eszelepszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A rényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernek lehet beszerezni, mert az ilyen világczégek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Olesó marhasó. Régen érezzük hiányát a marhatenyésztésnél oly nélkülözhetlen olesó marhasónak. A külföldön már mindenütt olesó áron adják a gazdák-nak az állattenyésztéshez szükséges só, de nálunk a kormány mindezeideig nem akarta olesóbban adni, annak dacára, hogy a gazdák azt már évek óta sürgették. Most végre valahára rászánta magát a pénzügyminiszter arra, hogy teljesíti a gazdák régi kívánságát, s a jövő januártól kezdve mezőgazdasági czélokra olesó marhasót fog áruba boesájtani és pedig a só rendes árának feléért. E feltételeket, melyek mellett az olesó marhasót kifogják adni, később teszik közzé, de mint értesülünk, azok úgy lesznek megállapítva, hogy az olesó marhasót minden gazda könnyen fogja beszerezhetni.

Patkányok elpusztítása. A hova egyszer ezek a kártékony állatok befészkelnek, ott ugyancsak meggyülik velük a baj s vajmi nehéz aztán a kipusztításuk. Egy gazda a következő eljárást ajánlja: Ha sok a patkány, végy egy tányér kukoriczalisztet, czukrozd meg jól, helyezd el oda, hol legtöbb van, egy másik tányérba pedig tölts friss vizet, hogy ihassanak is. Ismételd ezt egy hétig. Most végy egy kilogramm gipszet, czukrozd meg ezt is jól, tálald fel nekik, ds a viz el ne maradjon. Felfalják ezt és isznak rá nagyot, a gipsz kívánja, de vesztökre, mert a gipsz kövé válik bennök és elpusztulnak tőle. Az egész eljárás különben oly egyszerű és olesó, hogy bárki is megpróbálhatja.

Egy jó trágyaszor. A kormot kéménytisztítás alkalmával, mint haszontalan szemetet legtöbb helyen ki szokták szórní, pedig hát a korom igen kitünő trágyaszor s őszszel vagy tavaszszal is elhíndhető ugy a szántóföldön a valmint a kertben. A korom igen jó hatással van a saláta, kel, hagyma, továbbá a gyümölcsfák, rózsák fejlődésére; ds hasznos a füre is. Ha a korom már őszszel vagy télen ki lesz kintve, ugy tavaszra elvesziti a fiatal növénykékre gyakorolt maró hatását. Zeller- vagy pórétáblácskák, emelyek csak juniuban lesznek beültetve, májusban kaphatják a kormot, s a behintés augusztus vagy szeptemberben ismételdhető. A zeller koromtrágya után után igen nagyra nő; husa fehér, kemény izletes leend. Sárgarépa, a mely az istállótrágyát nem szereti, a koromtrágya iránt igen háladatos; a korom megóvja a sárgarépát a káros állatok pusztításától. A korom elüzi a fa alatt lévő kártékony állatokat.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A vetési bagolypille.

Az idén mindenfelől az a panasz érkezik hozzánk, hogy az őszi vetésekben egy hernyófaj igen nagy károkat okoz s több helyről be is küldtek nekünk ily hernyókat, a melyeket megvizsgálva, azokban a vetési bagolypille hernyóit ösmertük fel. Miután ez a hernyó nemcsak az őszi, de a tavaszi vetésekben is tetemes károkat okozhat — ha nagyon elszaporodik — a mire pedig jövő tavasszal biztosan számíthatunk, szükségesnek tartjuk egyet-mást elmondani a hernyó életmódjára s az ellene való védekezésre vonatkozólag.

A vetési bagolypille hernyója rendkívül falánk s mindenféle veteménynyel táplálkozik, miért is elszaporodása esetén óriási károkat okozhat. A hernyó színe szerfelett változó és a táplálék szerint változik. A kis hernyó sötét feketés szürke és csak többszöri vedlés után kezd világosabb színű lenni, noha barna és sötét szürke változatban is található. Felülete kifejlődött korában csupasz, bőre nem igen fénylő, hanem ugy látszik, mintha egy kevéskét be volna zsirozva, vagy viaszréteggel bevonva; csak feje és a közvetlen mellette lévő nyakpajzsa fényes. Teste olyan, mintha fel volna puffadva és körülbelül libatoll vastagságu, eleje és végefél vékonyult. Feje és nyakpajzsa sötétebb; ezenkívül a fej kétoldali hátsó része fekete, míg a fej mellső része világosabb, mint a test többi színe; 16 lába van. Az első hat hétben a hernyó lassan nő, csak 2 cm. husszu, ekkor kártételei még alig észrevehetőek. De ha megnőtt s elszaporodott, egész határokat letarolhat. Pusztító munkáját éjjel végzi, nappal elbuvik. Kártétele október végéig, vagy enyhe időben ezen túl is terjed. Ekkor azután a hideg elől 12—15 czm. mélyen a földbe buvik, hol összekuporodva telet.

Tavasszal a melegebb áprilisi napon felébred a bagolypille hernyója s 5—5,5 czm. teljes nagyságban megegyeszer vedlik. Némely elkésett példány azonban tavasszal is többször vedlik s így a hernyók egész júniusig pusztíthatnak. Utolsó vedlése után a földbe buvik, 10—15 czm. mély odút készítve, ott vörhenyes bábbá alakul, mely 1,9—2 czm. hosszú és potroha végén két elálló tompa foggal bir. Porhanyós földben laza gubót is készít. A báb 4 hét alatt pillévé alakul. A pillék májustól augusztusig éjjel repkednek, sötét színűek levén, a szem elől eltűnnek, s mint a hernyó, ezek is változatos színűek.

A vetési bagolypille hernyója a mezőgazdaság nagy ellensége levén, kártételeit csak ősszel vehetjük észre, körülbelül szeptember havában és október elején, mint azt ez évben szomoruan tapasztaltuk. Főfontosságú dolog tudni azt, hogy ezen kártékony hernyó ellen miként védekezhetünk. Első sorban az irtás főfeltétele, hogy a vetési bagolypille a *nyári* repkedése alkalmával gazos, gyomos részt ne találjon, mert petéit ide szokta rakni. Ezért a gyomos helyeket föl kell szántani, az ugarokat pedig disznókkal turatni. *A földolog tehát az, hogy az őszi vetés földje és a hozzá közel eső részek a vetés előtt hosszabb ideig tiszták legyenek, vagyis*

hogy a tarlót lehetőleg mielőbb alábuktassuk; szükséges ez annyival inkább is, mert a *hesszeni légy* ellen — a mely ugyancsak nagy ellensége az őszi vetéseknek — szintén ez egyik legezélravezetőbb védekezési mód. Ajánlatos továbbá a hernyókat kis gyerekekkel szedetni is, már t. i. akkor, ha az őszi vetés már kibujni kezd; megkönnyíthetjük a szedést olyformán, ha a vetésre helylyel közel *beléndeket*, vagy gyomesomókát rakunk le; a beléndeket a hernyó nagyon szereti, ugyszintén a gyomesomók alá is szívesen buvik el s nem huzódik a földbe; a kirakott beléndek s gazesomók alját reggelenként meg kell vizsgálni és a talált hernyókat megsemmisíteni. *Igy járjunk el nemcsak ősszel, hanem tavasszal is, a répat pedig e végből korán vessük, hogy idején megerősödjék.* Földolog a bagolypille irtásánál, hogy földünket mindig tisztán tartsuk. Az irtást pedig egyesült erővel mindenkinek teljesítenie kellene, hogy a hernyó egyik földről a másikra ne menekülhessen.

A gyümölcsfák őszi metszése.

A gyümölcsfáktól is csak akkor várhatunk termést, ha azokat valamelyes gondozásban részesítjük. A fák gondozásának egy fontos mozzanata azok őszi metszése, melyet nem volna szabad elmulasztani, habár erre a legtöbbben nem is gondolnak; pedig hát nem mindegy ám, hogy csak ugy szabadjában engedjük-e nőni gyümölcsfáinkat, vagy pedig rendes metszésben részesítjük-e őket. Ezért az alábbiakban néhány utmutatással szolgálunk melyet a fák őszi metszésénél ajánlatos betartani.

A fáknál mindig ajánlatos kivagdálni az egy-mást keresztező galyakat, melyek dörzsölés által héjukat megsérthetnék, miáltal rák s más betegség támadhatna, a mely mind a két galy elhalását okozhatná, míg az egyik galy kimetszése által a másik megmenthető; továbbá ki kell vágni minden nagyon sűrűn álló ágat, főleg azokat, melyek a korona belsejében nőnek, mert ha az ágak sűrűn állnak, egymást elnyomják, elvonják a levegőt és világosságot egymástól, s így nem lesznek képesek termő rügyet vagy szép gyümölcsöt hozni. Ha ellenben a nagyon sűrű ágak és galyak eltávolíthatnak, ugy hogy a megmaradók elegendő levegőt és világosságot kaphatnak, akkor nemesak ezek a megmaradt ágak és galyak, hanem az egész fa erősebbé és képesebbé lesz jó gyümölcsöt teremni, s minden betegségnek időjárásí viszontagságnak s káros rovaroknak sikeresen ellentállani.

Ki kell továbbá vágni minden régi elhalt fát, melyet az élősdi növények és rovarok rendszerint legelőször szoktak ellepni; nemkülönben a lecsüngő ágakat és galyakat, melyek a talaj mivélését vagy az uton való járás-kelest akadályozzák és rendszerint kevés gyümölcsöt is hoznak; végre azokat az ágakat, melyek szabálytalanul kinyulnak a koronából és így a szélnek nagyon ki vannak téve, vagy a szomszéd fák koronájába nőnek be. Az ágakat és galyakat közvetlenül a főág mellett vagy a megmaradt ág mellett kell elvágni, ugy, hogy ne maradjanak tönkök hátra, melyek a sebek behegedését akadályozhatnák.

Cseresnye és szilvafáknál kivált, majdnem minden állva maradt tönk mézgafolyást kap és utána rákfoltokkal lesz elborítva. Az erősebb ágakat legezélszerűbb kertí fűrészszel eltávolítani s e közben

arra kell vigyázni, nehogy az illető ág lehasadjon, mielőtt egészen le lett fűrészelve. Ezért ezélszerű lesz legelőször is alólról felfelé befűrészelné az illető ágat és azután a bevágás irányában felülről lefelé folytatni a fűrészeléset. A vágási lap szélét mindig éles késsel simára kell metszeni, hogy a behagedés könnyebb legyen. Nagyobb vágási lapokat be kell kenni kátránnyal, vagy faviasszkkal, hogy rothadás ellen oltalmazva legyenek. Kis metszéseknél nincs szükség a kenőcsre, minthogy ezek a vágásnak helyes eszközlése mellett oly gyorsan benőnek, hogy elkorhadástól nem kell tartani.

A tisztogatására az a legalkalmasabb idő, mikor a fa növése megszűnik, tehát szeptember végétől tavaszig, vagyis addig, a mikor a nedvkeringés ismét erősen megindul. A fák kitisztítása tetemesen elősegíti a jövő évi termőrügyek kifejlődéseit, vagyis a termés nagyságára lényeges befolyással van.

Röviden elmondva ennyi az, amire az őszi metszésnél ügyelnünk kell; természetesen, hogy az őszi metszés megejtésével nem tettünk már fáink gon-

dozásatekintetében eleget, mert tavasszal, sőt a nyár folyamán is folytonosan kés alatt kell tartani fáinkat; hogy ez utóbbi metszéseknél mire kell ügyelni miképkellazokat végrehajtani, arról majd tavasz felé írunk, most csak ismételtel felhívjuk gyümölestenyésztő gazdáink figyelmét arra, hogy az őszi metszés megejtése lényeges kelleke, a gyümölcsfák gondozásának.

Szállítható baromfi-ól.

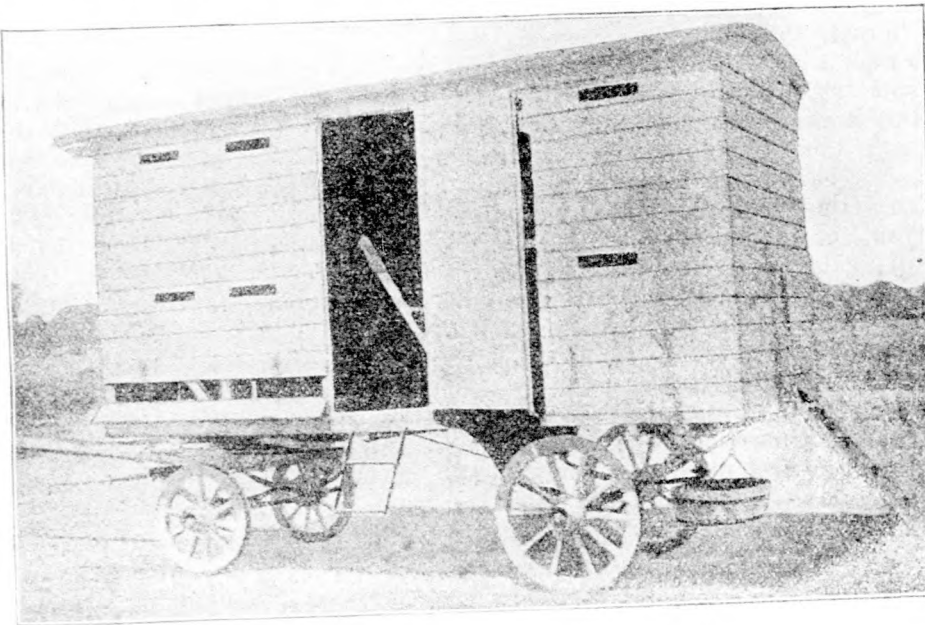
Egy nálunk még alig ösmert, de a külföldön már igen sok helyütt használatban levő találmányt mutatunk be mellékelt képünkön. E találmány tulajdonképpen nem tisztán a baromfitenyésztés ezélszajra szolgál, hanem főleg arra való, hogy benne néhány száz baromfit kivihessünk azon répa-, burgonya- vagy repezeföldre, melyet férgek s rovarok pusztítanak s azokkal összeszedethessük az e növényeket bántó apró ellenségeket.

Tudjuk ugyanis, hogy pl. a takarmány és ezukorrépát az orrmányos bogár, a repezét a honvéd-bogár, drótféreg s Isten tudja mi mindenféle rovarok bántják s nem egyszer teljesen tönkre is teszik a vetést, ha nagyon elszaporodnak. No meg azt is tudja minden gazda, hogy ezeket a csunya férgeket alig lehet elpusztítani, s a kézzel való összeszedés alig használ ellenük valamit, bár nálunk sok helyütt ily módon szoktak ellenük védekezni, különösen a répát bántó orrmányosbogár ellen. Néhol, különösen nagyobb uradalmakban is oly módon pusztítják e rovarokat, hogy azon vetésekre, melye-

ket rovarok leptek el, baromfit, főleg pulykákat hajtának ki, a mi még legezélravezetőbb módja a védekezésnek, de sok bajt okoz a baromfi oda- és hazaterelése. Ez elkerülhető az új találmánnyal, mert vele a baromfit közvetlenül a bogárlepte táblákra vihetjük ki s állandóan ott tarthatjuk mindaddig, a míg a baromfi el nem pusztítja a rovarokat; ezután pedig elhuzathatjuk a mozgó baromfi-ólat más helyre.

Ha már most számításba vesszük azt, hogy ily módon nemcsak vetéseinket védelmezhetjük meg a kárttevő rovarok ellen, de körülbelül májustól októberig eleséget sem kell adnunk baromfiainknak, ugy nem igen szorul bővebb magyarázatra ezen új találmány hasznavehetősége. Igaz, hogy ezt a mozgó baromfiólat csak nagy uradalmak fogják használhatni, mert előállítására aránylag drága, de azért bizonyára szívesen veszik olvasóink, ha belső berendezését is leírjuk ennek a hasznos találmánynak.

A szállítható baromfi-ól mint látjuk egy olyféle kocsizhoz hasonlít, a melyet a gőzeplés alkalmá-

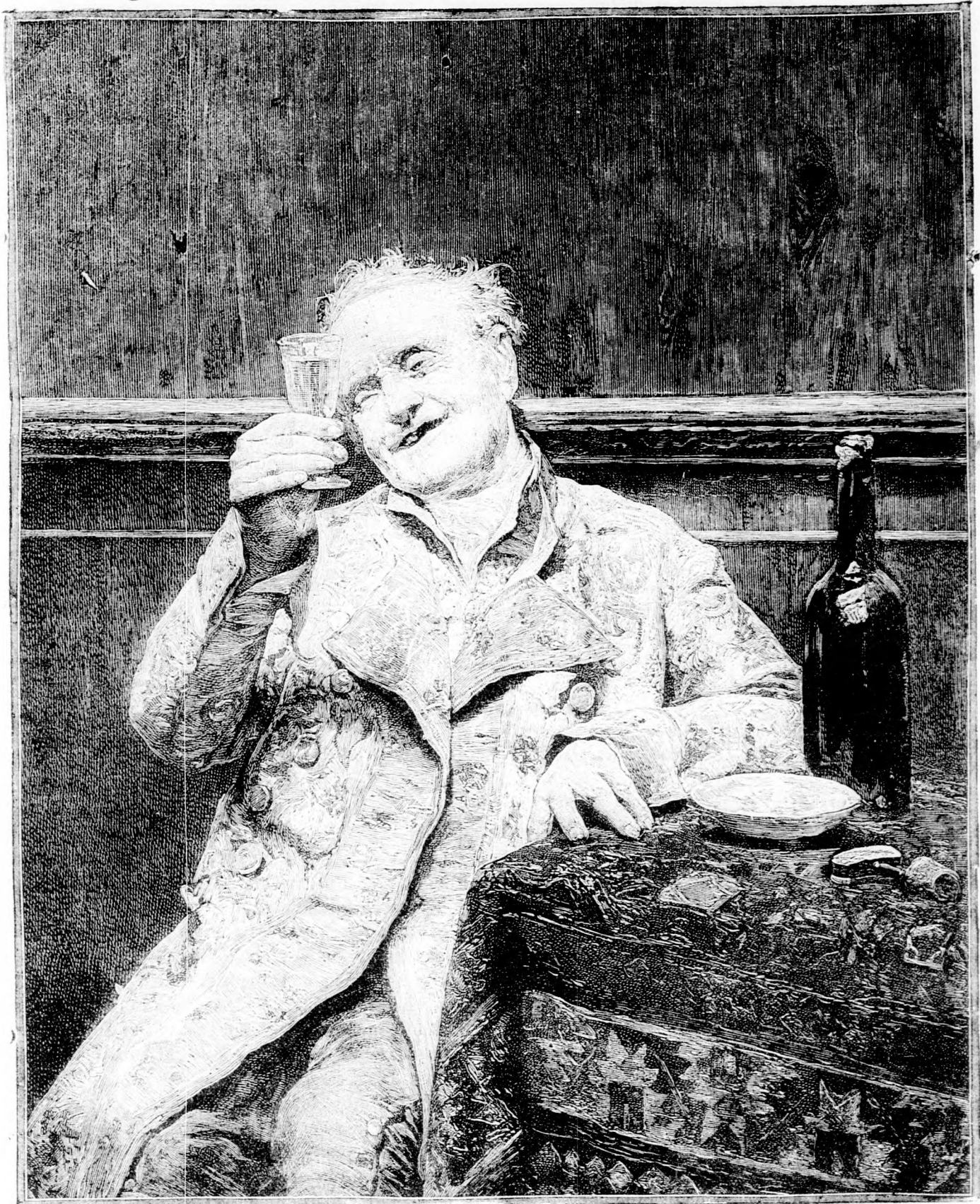

Szállítható baromfi-ól.

val a gépészek használják tanjául. Ennek a kocsinak fenekeken vannak elhelyezve a fészkek, melyekből a tojások az első kerek felett látható nyíláson kivethetők. Elvannak továbbá látva e szállítóólak oldalfalikon szelelő nyílásokkal, leboesájtható lépcsőkkel ellátott ajtókkal, melyek közül a hátsón a tyukok, az oldalsón a kezelő ember juthatnak be a kocsiz belsejébe. Belül az

ól emeletesre van készítve s az alsó fenékrészt az felső ülő-résztől rézsutosan elhelyezett deszkafenek választja el. E rézsutos fenék az elhullogatott trágya könnyebb és tökéletesebb kitisztítását teszi lehetővé. Belső még egy hágeső van alkalmazva, melyen a tyukok az ülőrudakra feljárhatnak, a hátsó kerek mögött pedig egy itatóedény van felfüggesztve, mely leereszthető s vízzel töltve az állatok elébe tehető. A kocsiz alsó fenekére takarmány szórható fel olyankor, mikor kedvezőtlen esős időben a tyukok ki nem ereszthetők, mely esetben az itatás is benn történik.

A kocsiz nagyságához képest 3—400 drb baromfi fér el benne. Rovarirtásra az öregebb baromfit legjobb felhasználni, mert ezek könnyen megszokják e vándorló tartózkodási helyüket, nem tévelygnek el, s a bogarakat is könnyesebben pusztítják, mint a fiatalabbja. A viszonyokhoz képest májustól-októberig lehet ezen mozgó baromfi-ólatat a hártárban künn hagyni s oly vetések széleiben felállítani, melyekben a baromfi kárt nem tehet, ellenben a rovarirtással igen nagy hasznára válik a gazdának.

Az utolsó jó barát.

Ha meghalok, ha meghalok . . .

*Ha meghalok, ha meghalok,
Mint a virág a mezőn:
Liliomból készítsétek
A halotti lepedőm.
Koporsómnak oldalára
Liliomot fessetek,
A siromra keresztet is
Liliomból tegyetek.*

*Ha meghalok, ha meghalok,
Mehagyom azt előre:
Vigyetek ki, temessetek
Vadgalambos erdőbe.
Ne sirasson engem senki,
Ne szóljon a bús harang,
Zöld erdőben turbékoljon
Fölöttem a vadgalamb!*

A gyilkos.

Írta: Janosy Gábor.

Szigoru hangon szól atörvényszék elnöke: Vezessék elő a vádlottat!

Megnyílnak a zsufolásig megtelt tárgyalási terem ajtai s merev, fegyveres örök között belép a vádlott, egy roskatag asszony, oly beesett a sápadt arcza, oly megtört a szemefénye . . . beteg szegény . . . nagy a bűne . . . megölte az urát.

Megtörtén esik a vádlottak padjára s mereven — mintha már nem is élne — néz a bírák komoly, ünnepies arczára.

A közönség körében lázas mozgolódás támad, mindenki előre törekszik, hogy lássa az érdekes, bűnös asszony vonásait, hogy egyetlen szavát se szalaszsa el — oly ritkán nyílik alkalom ily rendkívüli esemény tanuja lenni, mint mondanak halált egy gyöngye, beteg asszony fejére, a ki szerelemből megölte hűtelen urát — hallatlanul érdekes ez kérem — megfordítva szokott inkább történni.

S még csak nem is bánja szörnyű tettét, talán büszke is arra, hogy volt elég ereje megölni azt a nyomorult embert, aki rutul megcsalta, kijátszotta egy másikkal, egy ünnepelt szép asszonynyal, a kiért elhagyta őt a férje s a ki ott ül talpig gyászban a tanúk között s a karzati ismerőseivel vált egy-egy édes tekintetet . . .

Hirtelen esőnd kél a teremben, fölegyenesedik helyéről a vádlott, megtört gyöngye teste büszke tartást vesz föl, szinte elhaló hangja mind erősebb leszen, gyalázata, szerelme, bosszúja beszél lázas, most már az egész termet betöltő szavaiban . . . megdöbbenve hallgatják bírák és közönség — — —

Igen, igen nagyságos elnök ur, tekintetes bíró urak én öltem meg azt az embert, megöltem, mert meggyalázott, megöltem mert szerettem s szeretem most is, mikor nem esalhat meg többet . . . szeretem a bitófán is, a hová ő juttat majd, szeretem a halálban, szeretem örökké! Meg kellett hálnia nagyságos elnök ur, tekintetes bíró urak! Hittem a szavának, az oltári esküjének, hittem a hitvesi csóknak, a forró ölelésnek, annak az embernek, akit imádtam, a kit én megöltem s a kit szeretek még ma is . . . meg tudtam volna fojtani akkor — mikor még hittem benne — azt az embert, a ki azt mondja ő róla . . . hogy hazug a csókja, a szerelmi édes szója, hazug a szemének szerelmes sugára, hazug az arcza, a lelke, mást szeret titokban — ha nincs közelemben s forró vágygyal gondolok szüntelen csak rája, szenvedek érte — epedek utána — azalatt kinevet ő engem, bohó, naiv asszonyt s avval a másikkal kaczagva fölöttem, szánakozva rajtam — éli a világát, osztja meg a szívét, ölelését csókját, az édes szerelmét . . . Megöltem volna akkor azt az embert, ki ezt mondja rája s megöltem — őt magát az ifju szép férjemet, mert végtelen szerettem . . . s szeretem ma is még . . .

Itéljenek el, nagyságos elnök ur, tekintetes bírák, mondják ki fejemre e legszörnyűbb halált, hulljon bár nyakamra hóhér éles bárdja, vagy vadul zugó szélvihar dobálja testemet halálra szánt gonosztevők között . . . mindegy az énnekem, kibékültem, úgy érzem . . . a haragvó Istennel, szavára fogtam gyöngye kezembe — óh egy csöppet se reszkett . . . nini, ott villog a tekintetes bírák előtt az asztalon . . . azt a fényes nagy kést s megöltem vele az én szép ifju férjemet, a kedvest, a hűtlent, mikor hazatérve hozzám, attól a másiktól, a kiért elhagyott, a kivel megcsalt engem. Az én szép ifju férjem mikor édes álomba merült . . . hitvesi ágyunkon . . . még mosolygott is, nem, nem rólam, arról a másiktól álmodva édesen, hozzá suttogva akkor is még mámoros szerelmi szót . . . és én elvágtam . . . ne nézzenek oly rémes arczczal rám tekintetes bíró urak, csak elvágtam . . . avval a nagy fényes késsel . . . ott a bírák urak asztalán . . . az én szép ifju férjem szép fehér nyakát, . . . mert . . . mert megcsalt, nem szeretett, mert . . . mert én oly végtelen szerettem, s szeretem ma is még . . .

El fognak itélni ugyebár jó urak, bírák urak, követem őt a halálba . . . örömmel megyek el utána, ott nem esalhat meg, óh ott csak engem fog szeretni s oly édes is lesz ott fenn majd, nem . . . lent a földben . . . ő vele . . . együtt . . . temessenek, kérve kérem nagyságos elnök ur, jó urak, bírák

urak, temessenek a szép ifju férjem mellé, hadd egyesüljün a hü szívem — a kinek a szerelmes szavára öltem meg őt — hűtlen szívével . . . hadd aludjam az édes, az örök álmomat ő vele együtt . . . lent a jó puha földben, a hol — ugy-e a birák urak — semmi, de semmiféle fáj . . .

És oly szépséges szép lesz a halálom! Az első asszonyé, kit a hűtlen ura — az én szép ifju férjem — megöléseért ki fognak végezni. Mert ugy kívánja azt a böles törvény, a mit nagy jó urak, bölesek hoztak s nagy jó urak, böles birák urak kérlelhetetlenül olvasnak mindjárt rám . . . mindjárt . . . mindjárt . . . Csak egy szót még, azután

Igen, meg kellett ölnöm őt, oly szép volt és én ugy szerettem, megrabolhatta volna még más is tőlem, nemcsak ez a másik, ez az átkozott . . . Az ölte meg az én szép ifju férjemet, . . . most már az enyim egészen, magamévá tettem . . . ott avval a villogó, nagy késsel . . . az asztalon tekintetes birák urak, azt adjátok a hóhérom kezébe, alatta hulljon le a fejem . . . a mivel elvágtam én az ő szép fehér nyakát . . . az a villogó kés . . . nini ott van az asztalon . . . adjátok kezembe . . . érzem már fölöttem a suhanását, már hozzám ért, megyek, megyek hozzád, szép ifju férjem, gyorsan, gyorsan jó ember te . . . várnak ott lenn . . . a

Hazafelé.

megyek a halálba, a halálba, az én szép ifju férjem mellé . . . a jó puha földbe . . . mindjárt mindjárt . . .

A hűtlen asszony halált érdemel, megesalt, meggyalázott férje — ki megbosszulta, megölte őt — szánalmat — elismerést . . . a bátor, az erős . . . De nálam . . . óh az egészen más, mért szerettem, ugy-e böles jó birák urak, mért nem esaltam meg őt én is, mért öltem meg szegényt, az én szép ifju férjemet, hiszen engem is szeretett egy kicsit . . . most meg kell halnom érte . . . Mindjárt megyek, repülök utánad a halálba te édes szép hűtlenem, lásd mért szeretted azt a másikat, mért esaltál meg, mért voltál oly szép, oly ifju még . . . hogy meg kellett halnod — egy gyöngye asszony — a te megesalt hü asszonyod gyöngye kezétől.

szép ifju férjem . . . megöltem mért szerettem . . . temeseték mellé . . . jó birák urak . . .

Éles sikoltással hull a boldogtalan asszony a földre.

És hangzik a szigorú elnök szava, a komoly, a böles birák ítélete . . . most ez egyszer reszketőn . . . nem oly ridegen . . .

A vádlott fölmentetik . . . szerelmében megtévelyedve, megesalatra őt . . . bűnhődése, hogy élni fog tovább . . .

Képeinkhez.

Az utolsó jó barát. A bácsika, aki egy hosszú élet tapasztalatai során sok esalódáson mehetett keresztül, akinek a mellőzésben, hü barátoknak hitt emberei gunyosolyában, rossz szándékában elég része lehetett, az utolsó jó barát: a boros pohárhoz fordul. Igazi barát is a gyöngyöző nedűvel telt pohár, mely eloszlatja a gondokat, elüzi a bánatot s szeb-bik oldaláról látjuk a világot a boros kanta mellől. Képünkön látható öreg emberke szintazonkép rozsa-szinűnek látja a világot sűrűn hörpintgetvén a pohárból a karcost, melynél csak egy parázsajku kis lány csókja lehet tüzesebb.

Hazafelé. Mindenütt jó, de legjobb otthon! szoktuk mondani. Kinek ne dobbanna tehát hevesebben a szive, mikor hosszú távollét után a rég nem látott szülőföld felé közeledik. Feltűnnek az ismerős halmok, az akáczfával szegélyezett országut végén a falueska apró fehér házikóival, hol bizonyára szerető szivek epedve várják az idegenbe költözöttet.

Képünk egy ilyen hazatérő utast ábrázol. Piros még apró pipiske lány korában már elkerült a falujából a messzi városba, hol sok-sok esztendőt töltött el uraságokat szolgálva. Most hazafelé törekszik, szegény öreg édes anyja hívó szavára. Már látja a kis falu sugár tornyát, megkettőzteti hát lépteit, hogy hamarabb keblére borulhasson rég nem látott „édes szülé“-jének.

Olvasóink köréből.

Levél az agrárizmusról.

Ismét egy levelet mutatunk be olvasóinknak, melyet egy derék kisiparos olvasóink intézett hozzánk. Lelkünkben örülünk afölött, hogy a levél szerzője az agrárizmus ezéjét és ezzel együtt a mi törekvéseinket megértette és méltányolja, mert ez reményt nyújt nekünk arra, hogy többi olvasóink is megértik az agráriusok táborának hazafias szándékait s ekként a mi iparkodásunk nem vész kárba. Az a körülmény, hogy olvasóink közül utóbb többen felkerestek leveleikkel, melyek egészséges s életrevaló észrevételeket tartalmaztak: arra indit bennünket, hogy lapunkban „Olvasóink köréből“ című rovat alatt esetről-esetre hozni fogjuk azokat az észrevételeket, melyeket olvasóink hozzánk beküldenek s amelyek tárgyuknál fogva az általánosságot is érdeklik. Hisz mi is akkor érezzük magunkat igazán erőseknek, ha a magyar nép jó meggyőződése támogat bennünket, s viszont olvasóink is akkor fogják lapunkat hivatása magaslatán látni, ha példákból tapasztalják, hogy azt, amit mi megírunk, amiért küzdünk, a magyar nép szent érdeke s boldogulása nevében tesszük.

És most itt közöljük azt a levelet, amely az agrárizmusról beszél.

Tekintetes szerkesztő ur!

Meg nem állhatom, hogy elismerésemet ne nyilvánítsam a tek. szerkesztő urnak a „Független Ujság“ pompás és esinos szerkesztéseért.

Felülmulja az minden eddigi politikai hetilapokat, ugy a politikai részével, mint hasznos gazdasági közleményeivel és rendkívül olesóságával; e mellett, a mi a legfőbb, a pártoktól teljesen független irányával. Harezoljanak tekintetes szerkesztő ur mint eddig ugy ezután is még erősebben az agrárizmus mellett, mert ugyancsak ránk férne, hogy a kis gazdáknak és nekünk kisiparosoknak a helyzetünk javulna.

Legforróbb óhajom az, hogy bár csak minden kisgazda és kisiparos a „Független Ujság“-ot olvasná, mert ugyancsak meglátszik a mostani követválasztásoknál, hogy a magyarhon polgárai mennyire elvannak vezetve a kormánypárti lapok, a kortes pálinka és szavazó pénz által. Veszik őket ugy, mint az oktan állatot, nálunk is 5, 10, 15, sőt ha szorul, 50 forintjával. Pedig saját lelkiismeretüket adják el, de mi nem segíthetünk ezen bajokon, csak Önök, kik a leghatalmasabb fegyverrel, a tollal harezolnak.

De csak az agrár politikával lehet ezen bajokon segíteni, mert ha az alsóbb néposztály jólétben lehetne, akkor megvetve utasítaná vissza azt a pár forintot, amit most a bőrükért adnak.

De már levelem talán hosszura is nyult, tehát bezárom avval, hogy éljen az agrárizmus és a harezosai!

Kelt Duna-Pataj, 1896. november 5-én.

Benke János.

Apróságok.

Hogyan nevelték az olasz királyfit. E században, amikor a forradalmak oly gyakoriak, a császári vagy királyi hercegek nagyon sajnálatraméltók, mert különös gonddal nevelik őket, anélkül, hogy hivatásukkal tisztában volnának. I. Umberto király és Margit királyné főgondja volt, hogy egyetlen fiukat a legóvatosabb módon készítsék elő a királyság mesterségére. Már mint gyermeket is hozzászoktatták a külső tisztelet nyilvántartásához. Amint atyjával vagy anyjával megjelent a királyi palota kapujában, a katonák tisztelegtek és az utcán ácsorgók lelkes kiáltásokba törtek ki. Az éljenzések persze inkább a királyné szépségének szólottak, mint az örökösnek. Bárhogy igyekezett is a kis herceg mosolyogni, arezán nem volt az a gyermekes báj, mely a nagytömegnek a szivéig hat. Nehéz volt őt megérteni. Felső ajka és orra Umberto és Viktor Emánuel királyokra emlékeztetett, míg arezvonásaiban inkább az anyja arezának szabályos vonásait lehetett megtalálni. Minden jóakarata daczára, volt valami ridegség és keménység a mozgulataiban, mint akinek örökké ügyelni kell magára, akárcsak egy színésznek a szinpadon. Nagyon

is tökéletes nevelésben is részesült, de aligha vehette hasznát. Atyja azt akarta, hogy jó katona legyen belőle, hiven a savoyai ház hagyományaihoz. Anyja pedig, miután a herezeg a régi klasszikus világ romjain nőtt nagyra, arra vágyott, hogy művészeti és írói hajlam is lakozzék benne. Fiának ily irányban való nevelésére maga Margit királyné vállalkozott, aki határozottan a legműveltebb asszony az olasz félszigeten. Mint királyfi, a nápolyi herezeg igen gyorsan haladt a katonaságnál. Huszonöt éves korában tábornok volt és kivette részét a katonai élvezetekből. Mint gyermek uralkodói vágyával és szeszélyeivel kizozta társait, e tulajdonságait azonban a későbbi kemény nevelés elfojtotta és így fejlődött ki benne az az erélyes akarat, mely nagyatyjának, Viktor Emánuel királynak, uralkodó jellemvonását juttatja eszünkbe.

Hogyan lehet meggazdagodni? E kérdés megfejtésén eddig is már olyan sokan törték a fejüket, mint a bölcsek kövének feltalálásán. De amire nem jöttek rá a legokosabb emberek, ezt esodálatosképpen megtalálta egy francezia kapus. A párisi tőzsde *Collin* nevű kapusa, aki 30 év óta állott a tőzsde szolgálatában, néhány nap előtt meghalt és 250,000 franknyi (mintegy 125 ezer forint) vagyont hagyott hátra. Ezt a nagy vagyont csak *borraváloból* szerezhetette, mert a fizetése vajmi csekély volt. Ő tehát megmutatta, hogyan lehet meggazdagodni.

A d o m á k.

Czigányfurfang.

Leszakadt a czigány esizmájának a sarka. Elvitte a falu végén lakó kovácshoz, hogy üssön reá patkót.

— Megbolondultál, te czigány? — förmed rá a kovács. — Hát hova üssem a patkót? Hiszen nincs ennek sarka!

— Sárká! sárká! Hisen há sárká vúná, nem hozstám vúná magához. Akkor magám is tudnik patkút itni rá! — dörmögte a more.

Kettős értelem.

Paraszt legény (a czigányhoz, a kivel muzsikáltatott magának). Piánó, czigány!

Czigány. Mi ázs, instálom álásan? Nem értem.

Paraszt legény. No hát húzzad lassan, mintha lopni mennél!

Czigány (vigyorogva). Ázst már értem!

Veszett ándung.

Szerette az italt a debreczeni talyigás s hozzá is látott derekasan, valahányszor szerét tehetette. Ez persze sehogy sem tetszett az asszonynak s eme nemtetszésének minden alkalommal hangos kifejezést adott. Epen egy ilyen hangosabb esetepaté alkalmával ilyen módon tört ki az elkeseredés a talyigásból:

— Veszett vón' az ándungom, mikor elsajátítottalak!

Történelem.

Tanító. Miért kormányozott Vak Béla helyett a felesége.

Tanuló. Mert Vak Béla nem látta kezébe venni a kormány gyeplőjét.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Hraskó József urnak. Köszönet az elismerésért. A kiállítási utmutatót beszerezzük s majd tudatni fogjuk árát, melyet bélyegalakban kérünk beküldeni, mert az utánvételezés aránytalanul drága.

B. J. urnak, Duna-Pataly. Magánlevélben válaszolunk. Addig is üdvözet.

Lecseti József urnak Kóka. A köszén ára felől a legpontosabb értesítést nyerheti a Salgótarjáni köszénbánya részvénytársaság igazgatóságánál (Bpest, Józseftér 14.), hol megmondják azt is, mibe kerül 1 waggon a süllyápi állomásra szállítva. Tessék ezt egy levelező-lapon az igazgatóságától megtudakolni. Sertésvészmentes hely alig van az országban, a sertésvásárlás ma ugyszólván az egész országban szünetel.

Polesinszky János urnak. Köszönet! Minthogy a 44-ik számmal többé nem rendelkezünk, Németh ur, előfizetését november 8-ikától számítjuk április 8-áig.

ifj. Kubovics István urnak. Előfizetését június hó 30-áig hosszabbítottuk meg.

Nagy Árpád urnak. Intézkedtünk.

Karniss Viktor urnak. Kérelmének nem tehetünk eleget, mert az elmaradt számokkal nem rendelkezünk. Előfizetését csak november 8-ától április 8-áig számíthatjuk.

ifj. Mészáros Károly urnak. Lapunk hetenként csak egyszer jelenvén meg, a küldött összeggel fél-évre fizetett elő.

K. J. Mezőkovácsháza, H. I. Özv. Gy. F. Szarvas, Cs. K. Barabás, sorsjegyeik nem huzattak ki. **Stefanik Pál** urnak. Sorsjegyet okvetlen ki kell, hogy huzzák, habár legkisebb nyereménnyel is.

Özv. Gyovay Ferenczné urnőnek. Budai sorsjegyének mai árfolyama 57 ft.

Császár Károly urnak. Sorsjegyet mindenesetre egyszer kihuzzák, ha nem is főnyereménnyel akkor a legkisebb nyereménnyel vagyis a sorsjegy értékével, mely ma 31 lira (mintegy 14 ft).

Kriber István urnak. Magánlevélben adjuk meg a választ, de némi türelmet kérünk, mert a felvilágosítás megszerzése egy kis utánjárással van összekötve.

Gyurik József urnak. Megkaptuk, de addig nem nyilatkozhatunk, míg az egész dolgotat kézhez nem vesszük.

Sz. J. H.-Berény. D. L. Kula, Sch. J. Esztergom, V. J. Pa.-Köbölkut. Kiállítási sorsjegyeiket nem huzzák ki.

Egy jó barát. Figyelmeztetését köszönjük. A választások végeztével majd e szerint igazítjuk ki a dolgot.

B. R. urnak, Zenta. A 3 drb kiállítási sorsjegyet megkaptuk. Eljárásunk felől levelezőlapon fogjuk értesíteni.

B. J. urnak Szabadszállás. A borjak tetvessége ellen használhat petroleumot, még inkább higanykenőcsöt, melylyel a tetvekkal ellepett testrészeket bekeni. Ez utóbbi szer használata esetén ügyeljen arra, hogy a borju ne nyalogathassa a bekent helyeket mert a szer mérges.

Kiss József urnak. Levelező-lapját átküldöttük elintézés végett a méhészeti egyesületnek; hogy meg fog-e felelni kívánságának, azt persze nem tudhatjuk.

Weisz Ferencz urnak Terezo váz. Tessék ezeket az anyagokat hirdetni, mert mi arra nem vállalkozhatunk, hogy szénáját, élőborjait, baromfiat stb. eladogassuk. A hirdetés lapunkban 1/3 oldalon 2 frt-ba kerül.

Gröber Sándor urnak. Ágytoll- és pehelykereskedők ezimek a következők: Bauml Fülöp VI. Váczi körut 15., Bruck Gusztáv VII. Dohány-utca 4., Stein J. VII. Murányi-utca 23., Steiner Lajos VII. Sip-utca 13., Szönyegház IV. Károly-körut 26., Rostély-utca sarok.

Leős József urnak Szegszárd. Levelét elküldtük egy gépgyárosnak, a ki talán fog Önnek válaszolni, illetve ajánlatot tenni a gép kieserése tekintetében.

A. K. urnak Kigyóshát. Velünk közölt esetéhez hasonló akárhány történhetik szerteszét az országban; olyan esetek, midőn a hatóságok a törvényt helytelenül magyarázzák, vagy rosszul hajtják végre. Bizony az ilyen huzavona elkészeríti az embert, de hát a per-per, amely hol jobbra, hol meg balra dől el. Úgyét még egyébiránt még el nem vesztette, várja be tehát nyugodtan, mit határoz a miniszterium. Ahhoz, hogy az 1884. évi XII. t.-cz. 110. §-nak alapján a tényleges kár helyett a kárdiját követelje, föltétlenül joga van.

Budapesti piaci árak.

Budapest, november hó 14-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) Buza 79—81 kg. tiszavidéki 7.95 frttól 8.15 frtig, pestvidéki 7.90 frttól 8.10 frtig, fehérmegyei 7.85 frttól 8.10 frtig, bácskai 7.95 frttól 8.20 frtig, bánási 7.85 frttól 8.05 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.60 frttól 6.75 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.00 forinttól 4.30 frtig, égetni való 62—64 kg. 5.10 frttól 5.90 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.60 frttól 6.05 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.15 frttól 4.17 frtig.

Liszt ára 100 kgként.

Sz.: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
13.90 13.50 13.10 12.70 12.00 11.50 10.90 9.40 7.00.

Buzakorpa, finom 3.50—4.60, durva 3.40—4.40 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: vörös lóhere: 40—50 frt; luczerna 45—50 frt; mezei komócsin 26—28 frt; mák 22.00—24 frt; bab fehér nagyszemű 7.25—8.00 frt, — törpe 8.25—8.75 frt, tarka 6.—6.75 frt; lenese 8—16 frt, borsó 8.50—1.00 frt. Köles 5.25—5.50 forint, Kendermag 8.75—9.00 frt. Repce: 10.50—11.60.

Marhavasár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 360—380 frtig; középminőségűért 260—350 frtig; gyenge minőségűért 170 frtig; hizott magyar ökörért mm.-ként élősúlyban 26—27 frtig, hizott tarka ökörért 27—28. frtig. Fejős tehén, magyar fajta 70—100 frtig, tarka 80—160 frtig darabonként. Élő borju 1 kgr., élősúlyért fizetnek minőség szerint 29—47 krt. Vágott borju 1 kgr. hussúlyért fizetnek 64—70 kr.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 15.50—21.50 frt, feljavított juh 11.50—12.50 frt, kiverő juh 7.50—13.50 frt, kecske 8—12 frt.

Sertésvásár. (Köbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 320—380 kilogr. nehéz sertésért 50—51 kr, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 54—56 kr.

Baromfivásár. Lud páronként 3.30—5.50 krig, kacska 2.10—2.80 krig, tyúk 1.10—1.35 krig, csirke 65—1.30 krajezárig, kappan 1.60—2.00 pulyka 3.00—4.50 krig.

Takarmányvásár. Réti széna 2.00—2.70 frt, muhar 2.10—2.60 frt, zsupszalma 1.80—2.00 frt, alomszalma 1.40—1.70 frt.

Vegyesek. Tojás forintonként 38—42 darab. Szalonna 45—48 kr. Vaj Ia. 80—160 kr., IIa. 70—120 kr. Olvasztott vaj 60—100 kr. Méz sárga csurgatott 32—33 kr. Viaszk 1.45—1.65 kr. burgonya sárga 1.60, rózsza 1.40, közönséges 70—80 kr. paprika 20—45 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Mütrágyák. Thomas-salak 18—20% 2.80—3.40 frt. Kálitrágya 20—22% 2.75—3.00 frt. Vasgálicz Ia. 3.40—3.75 frt, Vasgálicz IIa. 2.75—3.25 frt. Rézgálicz 24.—25.— frt. (100 krgként 50 kgos Budapesten.)

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

Ekegyártásra
kárán szakosztály

Külföldi gazdasági gépek készítése

**ORSZAGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET**

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csárossy Béla. Igazgatótagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Pechy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

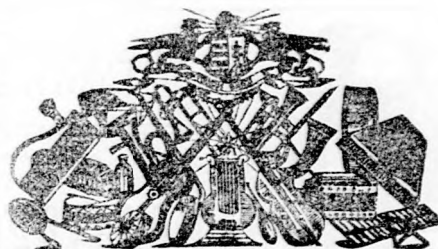
biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a fiztató díjba 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság **Buda-
pesten**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügy-
nökségek**.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, esász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányú fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangu czimbalmait.

Községi és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó-
hangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mel-
lett szállíthatnak. **Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becsereztetnek. Erős orgonahangú harmonikák-
ból külön árjegyzék kérendő.**

Iskola negyedük 3frítól felfelé.

Községi üdök

Megjelent és lapunk kiadóhivatalánál megrendelhető:

Honfoglaló őseink históriája

(Magyarország ezredéves története).

Írta: **ALPÁRI LAJOS.**

A mű röviden és érdekesen tárgyalja Magyarország ezredéves történetét, melyet minden magyar ember, kell, hogy ismerjen. A szöveget 8 szép nagy kép díszíti.

A **Független Ujság** előfizetői 20 krért, nem előfizetők 25 krért rendelhetik meg.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csakélykamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díj-talan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszteriv. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Cím:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Előfizetőinket

kérjük,

hogy megrendeléseknél

a „Független Ujság”-ra

hivatkozni sziveskedjenek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ORAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezte, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezői gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.
Tűz és jég elleni biztosítások közvetítése.
Sürgőnyezim:
Mezőgazdák Budapesti Hivatalos óra 1-29-1-ig s 2-5-ig.
Áruraktár czime:
M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raktár.

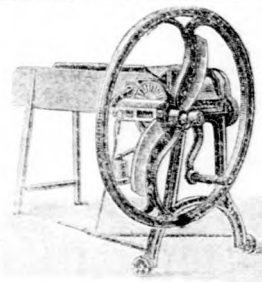
Bizomány-osztály.
Hadseregellátás.
Gabonaeladás.
Erőtakarmányok vétele.
Fedezeti tőzsdéi kötések.

Áru-osztály.
Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben.
Műtrágyák.
Építkezési anyagok.
Gazdasági vasneműek.

Gyapju, hizott marha és sertés bizományi értékesítése.
Vetőmag-osztály.
Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak. bérrostalása.
Gazdasági géposztály.
M. kir. állam. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege.
A „bergedorf Eisenwerk” tejjgazdasági gépgyár kizárólagos képviselőse.

Adrience Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és kékítő gépeinek kizárólagos képviselőse.
V. Vermorel-féle Bolair-permetező kizárólagos képviselőse.
Csonka-Bánki-féle petroleum-motorok mezőgazd. képviselőse. Mindennemű kipróbált szond kivitelű gazdasági gép jutányos beszerzése.
Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait s havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő”-jét bárkinek ingyen s bérmentve megküldi.

**Szecska-
vágók**

járgány- és kézihajtásra,

Répavágók,

legújabb szabadalmazott

„RAPID” darológépek

Wentzki-féle szabad.

gyorstakarmány-füllesztők

nagy készletben.

Friedlaender József

gépgyára.

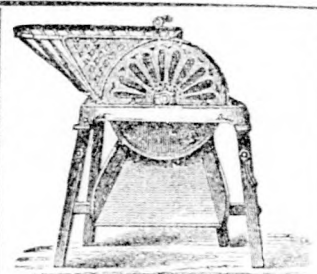
Budapest,

VIII., Kerepesi-ut 17.

Az összes gazdasági

gépek gyártása.

Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.

Felhívjuk

**a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkográfiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Glichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Csak 2 frt 60 kr!

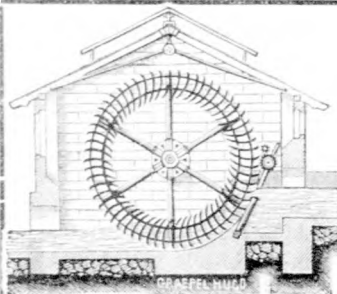
Nickel rem. erős zsebóra, szépen díszített tokkal másodpercz mutatóval 2 frt 60 kr. nickel rem. zsebóra, zománc-számlappal másodpercz mutatóval, minden 25—30 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű 3 frt 20 kr., nickel rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, másodpercz mutatóval, legfinomabb 4 frt 10 kr. — Tula rem. zsebóra 5 frt. Mindez egyedül

KUN IMRE,

műorás- és ékszerésztől szerezhető be

Budapest, Dob-utca 72.

Minden arany- és ezüstáru hallatlan olcsó áron, 5 pár nehéz ezüst evőeszköz 7 frt, 14 karátos aranygyűrűk 2 frt 40 és feljebb. Arany női rem-óra 13 frt és feljebb. Ezüst rem. zsebóra 6 frt, kettős fedéllel 8 frt és feljebb. Arany gyermekfülbevaló 1 frt 60 és feljebb. Ezüst lánczok 2 frt és feljebb. Ébresztő óra 2 frt. A nálam vásárolt áruk jóságáért és valódiságáért **10 évi írásbeli jótállást** nyújtok. Javítások 2 évi jótállással. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Vizikerekek, turbinák, gőzgépek,
gőzkazánok minden nagyságban őrlő-
malmok és egyéb ipartelepek üzeméhez**

Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső vácz-ut 46. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

